2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0392

ES reikalavimų dėl keitimosi informacija mokesčių klausimais įgyvendinimas

2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija „ES reikalavimų dėl keitimosi informacija mokesčių klausimais įgyvendinimas: pažanga, įgyta patirtis ir kliūtys, kurias reikia įveikti“ (2020/2046(INI))

(2022/C 117/13)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 4 ir 14 straipsnius,

— atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 113 ir 115 straipsnius,

— atsižvelgdamas į 2011 m. vasario 15 d. Tarybos direktyvą 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje ir panaikinančią Direktyvą 77/799/EEB ([1]) (toliau – DAB),

— atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1286/2013, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. Europos Sąjungos mokesčių sistemų veikimo gerinimo veiksmų programa („Fiscalis 2020“) ir panaikinamas Sprendimas Nr. 1482/2007/EB ([2]),

— atsižvelgdamas į 2014 m. gruodžio 9 d. Tarybos direktyvą 2014/107/ES, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2011/16/ES nuostatos, susijusios su privalomais automatiniais apmokestinimo srities informacijos mainais ([3]),

— atsižvelgdamas į 2015 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyvą (ES) 2015/2376, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2011/16/ES nuostatos, susijusios su privalomais automatiniais apmokestinimo srities informacijos mainais ([4]),

— atsižvelgdamas į 2016 m. gegužės 25 d. Tarybos direktyvą (ES) 2016/881, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2011/16/ES nuostatos dėl privalomų automatinių apmokestinimo srities informacijos mainų ([5]),

— atsižvelgdamas į 2016 m. gruodžio 6 d. Tarybos direktyvą (ES) 2016/2258, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2011/16/ES nuostatos, susijusios su mokesčių institucijų prieiga prie kovos su pinigų plovimu informacijos ([6]),

— atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 25 d. Tarybos direktyvą (ES) 2018/822, kuria dėl privalomų automatinių apmokestinimo srities informacijos, susijusios su pranešti nais tarpvalstybiniais susitarimais, mainų iš dalies keičiama Direktyva 2011/16/ES ([7]),

— atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 15 d. Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje (DAB7) (COM(2020)0314),

— atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 2 d. Tarybos išvadas dėl būsimo ES administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje,

([1]) OL L 64, 2011 3 11, p. 1.
([2]) OL L 347, 2013 12 20, p. 25.
([3]) OL L 359, 2014 12 16, p. 1.
([4]) OL L 332, 2015 12 18, p. 1.
([5]) OL L 146, 2016 6 3, p. 8.
([6]) OL L 342, 2016 12 16, p. 1.
([7]) OL L 139, 2018 6 5, p. 1.

— atsižvelgdamas į savo 2021 m. kovo 10 d. poziciją dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje ([8]),

— atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 23 d. Komisijos įžanginį poveikio vertinimą dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2011/16/ES nuostatos dėl galiojančių taisyklių griežtinimo ir keitimosi informacija sistemos išplėtimo apmokestinimo srityje, siekiant įtraukti kriptoturtą ir e. pinigus,

— atsižvelgdamas į 2017 m. gruodžio 18 d. Komisijos ataskaitą dėl Tarybos direktyvos 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo tiesioginio apmokestinimo srityje taikymo (COM(2017)0781),

— atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 17 d. Komisijos ataskaitą dėl statistinių duomenų ir informacijos, susijusios su tiesioginio apmokestinimo srities automatiniais informacijos mainais, apžvalgos ir vertinimo (COM(2018)0844),

— atsižvelgdamas į 2019 m. rugsėjo 12 d. Komisijos tarnybų darbo dokumentą dėl Tarybos direktyvos 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje, panaikinančios Direktyvą 77/799/EEB, vertinimo (SWD (2019)0327),

— atsižvelgdamas į Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 03/2021 „Keitimasis informacija apie mokesčius ES: tvirtas pagrindas, įgyvendinimo spragos“,

— atsižvelgdamas į savo 2019 m. kovo 26 d. rezoliuciją dėl finansinių nusikaltimų, mokesčių slėpimo ir mokesčių vengimo ([9]),

— atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 7 d. Komisijos komunikatą „Visapusiškos Sąjungos kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu politikos veiksmų planas“ (C(2020)2800),

— atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 15 d. Komisijos komunikatą „Sąžiningo ir supaprastinto apmokestinimo veiksmų planas, kuriuo remiama ekonomikos atgaivinimo strategija“ (COM(2020)0312),

— atsižvelgdamas į Parlamento tyrimų paslaugų generalinio direktorato paskelbtą tyrimą „ES reikalavimų dėl keitimosi informacija mokesčių klausimais įgyvendinimas“ ([10]),

— atsižvelgdamas į 2013 m. liepos 19 d. EBPO veiksmų planą dėl mokesčių bazės erozijos ir pelno perkėlimo (BEPS),

— atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 9 d. EBPO ataskaitą „2020 m. automatinių finansinių sąskaitų informacijos mainų tarpusavio vertinimas“,

— atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 18 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę „Veiksmingos ir koordinuotos ES kovos su mokestiniu sukčiavimu, mokesčių vengimu, pinigų plovimu ir mokesčių rojais priemonės“ ([11]),

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį ir į 2002 m. gruodžio 12 d. Pirmininkų sueigos sprendimo dėl leidimo rengti pranešimus savo iniciatyva suteikimo tvarkos 1 straipsnio 1 dalies e punktą ir 3 priedą,

— atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A9-0193/2021),

---

([8]) Priimti tekstai, P9_TA(2021)0072.

([9]) OL C 108, 2021 3 26, p. 8.

([10]) Tyrimas „ES reikalavimų dėl keitimosi informacija mokesčių klausimais įgyvendinimas“ (angl. *Implementation of the EU requirements for tax information exchange*), Europos Parlamentas, Parlamentinių tyrimų paslaugų generalinis direktoratas, Poveikio vertinimo ir Europos pridėtinės vertės direktoratas, *Ex post* vertinimo skyrius, 2021 m. vasario 4 d.

([11]) OL C 429, 2020 12 11, p. 6.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

A. kadangi ES susiduria su nesąžininga ar agresyvia mokesčių praktika, pvz., Europos Sąjungos valstybės narės per metus praranda apie 160–190 mlrd. EUR ([12]) dėl tarptautinių bendrovių vykdomo mokesčių slėpimo ir pelno perkėlimo; kadangi dėl sveikatos, socialinės ir ekonominės krizės, su kuria šiuo metu Sąjunga susiduria ir kovoja, šis praradimas yra labai reikšmingas; kadangi ES mokesčių mokėtojų lengvatinio apmokestinimo zonose laikomas turtas 2016 m. siekė 1,5 trln. EUR, todėl ES vidutiniškai negavo 46 mlrd. EUR mokestinių pajamų dėl asmenų nuslėptų mokesčių ([13]); kadangi šios sumos yra tik bendros asmenų ir įmonių mokesčių vengimo problemos dalis ir ši vertė neteisėtai atimama iš nacionalinių biudžetų ir todėl sudaro papildomą naštą reikalavimų besilaikantiems mokesčių mokėtojams;

B. kadangi pastaraisiais metais mokesčių administratorių bendradarbiavimas siekiant veiksmingiau pažaboti mokesčių slėpimą, mokesčių vengimą ir mokestinį sukčiavimą labai pagerėjo tiek ES, tiek ir pasauliniu lygmeniu, visų pirma dėl to, kad 2014 m. G 20 ir EBPO buvo patvirtintas bendro duomenų teikimo standartas;

C. kadangi tiriamosios žurnalistikos atstovų atskleisti faktai, pvz., „LuxLeaks“, Panamos dokumentai, „Rojaus dokumentai“, „Cum-Ex/Cum-cum“ skandalai ir naujausi „OpenLux“ tyrimo atskleisti faktai, padėjo geriau suvokti mokesčių vengimo, slėpimo ir mokestinio sukčiavimo reiškinį, o ES buvo priversta tobulinti savo kovos su mokesčių slėpimu ir vengimu priemonių rinkinį; kadangi „OpenLux“ tyrimas parodė, jog būtina, kad keitimasis mokesčių informacija būtų kokybiškesnis ir duotų rezultatų;

D. kadangi DAB direktyvoje, kuri įsigaliojo 2013 m. sausio mėn. ir pakeitė Tarybos direktyvą 77/799/EEB dėl valstybių narių kompetentingų institucijų tarpusavio pagalbos tiesioginio apmokestinimo srityje, nustatytos valstybių narių bendradarbiavimo valstybių narių mokesčių administracijų keitimosi informacija, ypač automatinių informacijos apie pajamas ir turtą mainų, taisyklės ir procedūros;

E. kadangi vėliau DAB buvo iš dalies pakeista penkis kartus, siekiant palaipsniui išplėsti automatinių informacijos mainų taikymo sritį įtraukiant informaciją apie finansinę sąskaitą ir susijusias pajamas (DAB2), išankstinius tarpvalstybinius sprendimus dėl mokesčių ir išankstinę kainodaros tvarką (DAB3), tarptautinių įmonių pagal šalis teikiamas ataskaitas (DAB4), kad mokesčių administratoriai galėtų susipažinti su informacija apie tikruosius savininkus, surinkta pagal kovos su pinigų plovimu taisykles (DAB5), ir, galiausiai, siekiant išplėsti privalomų automatinių informacijos atskleidimo taisyklių taikymo sritį apimant mokesčių planavimo tarpvalstybinius susitarimus ir nustatyti privalomo informacijos atskleidimo taisykles tarpininkams (DAB6);

F. kadangi nuostatos dėl automatinių informacijos mainų pagal DAB1–DAB4 įsigaliojo 2015 m. sausio mėn. – 2017 m. birželio mėn. ir pirmasis jų poveikis gali būti įvertintas, tačiau dar per anksti vertinti DAB5 ir DAB6 nuostatų, kurios įsigaliojo atitinkamai tik 2018 m. sausio mėn. ir 2020 m. liepos mėn., poveikį;

G. kadangi 2020 m. liepos mėn. Komisija pasiūlė dar vieną pakeitimą, kuriuo siekiama išplėsti automatinių informacijos mainų taikymo sritį, be kita ko, įtraukiant pajamas, gautas naudojantis skaitmeninėmis platformomis (DAB7), ir paskelbė dar vieną pakeitimą, kuriuo siekiama suteikti prieigą prie informacijos apie kriptovaliutą (DAB8); kadangi toks persvarstymas galėtų suteikti galimybę pagerinti bendrą keitimosi informacija sistemą;

H. kadangi Taryba baigė derybas dėl kelių DAB peržiūrų, įskaitant naujausią pasiūlymą dėl DAB7, neatsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę, pažeisdama lojalaus bendradarbiavimo principus ir neatsižvelgdama į Europos Parlamento vaidmenį konsultaciniame procese, kaip įtvirtinta SESV 115 straipsnyje;

I. kadangi dėl sunkumų, su kuriais Taryba susidūrė siekdama susitarti dėl Komisijos pasiūlytų patobulinimų, nepateikiama tinkamo atsako į pasaulines mokesčių srities problemas;

([12]) Dover, R et al: „Bringing transparency, coordination and convergence to corporate tax policies in the European Union“ („Europos Sąjungos pelno mokesčio politikos skaidrumo, koordinavimo ir konvergencijos didinimas“), I dalis: „Assessment of the magnitude of aggressive corporate tax planning“ („Agresyvaus pelno mokesčio planavimo masto įvertinimas“), Europos Parlamentas, Parlamentinių tyrimų paslaugų generalinis direktoratas, Europos pridėtinės vertės skyrius, 2015 m. rugsėjo mėn.

([13]) Europos Komisija, Mokesčių ir muitų sąjungos generalinis direktoratas, leidiniai apmokestinimo klausimais, darbo dokumentas Nr. 76 „Estimating International Tax Evasion by Individuals“ („Asmenų tarptautinio mokesčių slėpimo vertinimas“), 2019 m. rugsėjo mėn., https://ec.europa.eu/taxation_customs/system/files/2019-10/2019-taxation-papers-76.pdf.

J. kadangi vis dar esama tam tikrų tarptautinių ir Europos standartų neatitikimų, visų pirma dėl terminų, iki kurių turi būti pateikta mokesčių informacija; kadangi dauguma valstybių narių skelbia apibendrintas ataskaitas pagal šalis, kaip reikalaujama pagal BEPS veiksmų plano 13 veiksmą;

K. kadangi Sąjunga pasirašė susitarimus su trečiosiomis šalimis, įskaitant Andorą, Lichtenšteiną, Monaką, San Mariną ir Šveicariją, siekdama užtikrinti, kad su valstybėmis narėmis būtų dalijamasi DAB2 atitinkančia informacija; kadangi vėlesnės DAB versijos į panašius susitarimus nebuvo įtrauktos;

L. kadangi viešai prieinama tik labai ribota informacija apie DAB1–DAB4 įgyvendinimą, beveik nėra kiekybinės informacijos apie keitimąsi informacija dėl ataskaitų pagal šalis teikimo pagal DAB4, o kiekybinė informacija apie DAB įgyvendinimą valstybių narių lygmeniu teikiama retai;

M. kadangi Parlamentas visapusiškai laikosi nacionalinio mokesčių suverenumo principo;

N. kadangi iš turimos informacijos matyti, jog keitimasis informacija pagal DAB1 ir DAB2 nuostatas, susijusias su automatiniais informacijos mainais, gerokai padidėjo nuo taikymo pradžios ir kad valstybės narės pasikeitė apie 11 000 pranešimų, susijusių su beveik 16 mln. mokesčių mokėtojų ir pajamų / turto, kurių vertė pagal DAB1 nuostatas nuo 2015 m. iki 2017 m. vidurio sudarė daugiau kaip 120 mlrd. EUR, ir apie 4 000 pranešimų, apimančių maždaug 8,3 mln. sąskaitų, kurių bendra vertė 2018 m. pagal DAB2 buvo beveik 2,9 trln. EUR;

O. kadangi dėl automatinių informacijos mainų nuostatų pagal DAB3 labai padidėjo pranešimų apie išankstinius tarpvalstybinius sprendimus dėl mokesčių ir išankstinę kainodaros tvarką skaičius, palyginti su ankstesniu laikotarpiu, kai šia informacija buvo keičiamasi retai ir spontaniškai, nepaisant to, kad teisiškai privalomas reikalavimas keistis informacija apie tam tikrus išankstinius tarpvalstybinius sprendimus dėl mokesčių ir išankstinę kainodaros tvarką taikomas nuo 1977 m.; pavyzdžiui, 2017 m. pranešta apie 17 652 išankstinius tarpvalstybinius sprendimus dėl mokesčių ir išankstinės kainodaros tvarkos, palyginti su 2 529 atvejais 2016 m., 113 atvejų 2015 m. ir 11 atvejų 2014 m.; kadangi sėkmė negali būti vertinama vien pagal bendrą pranešimų apie išankstinius tarpvalstybinius sprendimus dėl mokesčių ir išankstinę kainodaros tvarką skaičiaus padidėjimą, kaip matyti iš „LuxLetters“ atskleistos informacijos;

P. kadangi Komisijos politinės kontrolės vykdymas yra bendra Parlamento ir Tarybos atsakomybės sritis, įtvirtinta Sutartyse pagal ES sutarties 14 straipsnį, įskaitant jos vykdymo užtikrinimo ir įgyvendinimo politiką, ir kadangi tam reikalinga derama prieiga prie susijusios informacijos; kadangi Komisija yra atskaitinga Europos Parlamentui pagal ES sutarties 17 straipsnio 8 dalį;

Q. kadangi Komisija iš viso pradėjo 73 pažeidimo nagrinėjimo procedūras, daugiausia susijusias su valstybių narių vėlavimu perkelti į nacionalinę teisę DAB ir nuo 2021 m. sausio mėn. tęsia dvi pažeidimo nagrinėjimo procedūras; kadangi faktas, jog kelių pažeidimo nagrinėjimo procedūrų priežastis buvo netinkamas arba pavėluotas valstybių narių DAB perkėlimas į nacionalinę teisę, pateisina Parlamento poziciją reikalauti, kad Komisija griežtai kontroliuotų Europos teisės aktų mokesčių srityje, o ypač DAB nuostatų, perkėlimą į nacionalinę teisę;

R. kadangi EBPO 2014 m. sukūrė visuotinį automatinių informacijos mainų standartą ir bendrą duomenų teikimo standartą, o nuo 2021 m. daugiau kaip 100 jurisdikcijų visame pasaulyje įsipareigojo automatiškai keistis informacija apie finansines sąskaitas;

S. kadangi Parlamentas pripažįsta, jog neturi teisėkūros galių tiesioginio apmokestinimo srityje ir turi tik ribotus teisėkūros įgaliojimus netiesioginio apmokestinimo srityje;

T. kadangi įgyvendinant DAB sistemą reikėtų vienodai dėmesio skirti mokesčių administratorių pajėgumui ir pasirengimui sudaryti palankesnes sąlygas laikytis reikalavimų bei tarnauti mokesčių mokėtojų interesams;

U. kadangi Direktyva dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje turi būti priemonė koordinuotam nacionalinių mokesčių administracijų darbui stiprinti, tačiau joje turi būti atsižvelgiama ir į šiuos aspektus: i) mokesčių administratorių išteklių didinimą (žmogiškiesiems, finansiniams ir infrastruktūros – daugiausiai skaitmeninės – ištekliams); ii) mokesčių mokėtojų teises, pvz. duomenų apsaugą; iii) profesinių ir verslo paslapčių apsaugą, taikant aukštus kibernetinio saugumo standartus keičiantis informacija; iv) administracinės ir biurokratinės naštos mokesčių mokėtojams ir įmonėms mažinimą; v) mokesčių administratoriams taikomus aukštesnius veiklos rezultatų standartus, nustatant griežtesnius terminus, per kuriuos turi būti užtikrinama atitiktis Europos taisyklėms; ir vi) mūsų įmonių konkurencingumo apsaugą, taikant paprastesnius ir greitesnius būdus, skirtus užtikrinti, kad būtų laikomasi administracinių reikalavimų;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

V. kadangi dėl COVID-19 pandemijos sukeltos ekonomikos krizės vyriausybės turėjo dėti didžiules fiskalines ir biudžetines pastangas, be kita ko, teikdamos pagalbą įmonėms; kadangi tokios paramos gavėjai turi vykdyti savo socialines pareigas, pvz., tinkamai bendradarbiauti su mokesčių institucijomis, kad būtų užtikrintas visapusiškas keitimasis mokesčių informacija;

W. kadangi keitimosi mokesčių informacija veiksmingumas mažiau priklauso nuo duomenų, kuriais keičiamasi, kiekio, bet daugiau nuo kokybės; kadangi duomenų kokybė ir išsamumas yra labai svarbūs siekiant kuo didesnės naudos iš DAB sistemos; kadangi dėl to, jog nėra viešai prieinamos informacijos apie kiekybinius duomenis, gautus keičiantis informacija pagal DAB1–DAB4, tampa dar sunkiau vykdyti demokratinę nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento priežiūrą;

X. kadangi, nors vis labiau suskaitmenintoje ir globalizuotoje ekonomikoje esama sudėtingų ir sunkumų keliančių aspektų, tokių kaip skaitmeninis turtas ir kriptoturtas, tebėra svarbu stiprinti nacionalinių mokesčių administratorių bendradarbiavimą šioje srityje; kadangi būtų svarbu nustatyti aiškią kriptoturto apibrėžtį, atitinkančią šiuo metu vykdomą EBPO ir Finansinių veiksmų darbo grupės (FVDG) darbą, siekiant aktyviau kovoti su mokesčių slėpimu ir skatinti sąžiningą apmokestinimą; kadangi kriptovaliutų platinimas yra svarbus klausimas ir į jį turėtų būti atsižvelgiama visais atvejais, kai siekiama stiprinti administracinį bendradarbiavimą, pagrįstą subsidiarumo ir proporcingumo principais;

Y. kadangi mokesčių politika yra nacionalinio fiskalinio ir mokesčių suverenumo pagrindas ir priklauso nacionalinei kompetencijai; kadangi bet koks svarbus sprendimas Europos lygmeniu turi būti grindžiamas griežtu tarpvyriausybinės logikos, kuri vyrauja šioje Europos integracijos srityje, laikymusi; kadangi svarbūs sprendimai dėl tolesnės integracijos šiuo klausimu visada turi būti priimami atsižvelgiant į sutartis, nacionalinę kompetenciją ir nacionalinį fiskalinį bei mokesčių suverenumą; kadangi Parlamentas pritaria užmojui rasti naujoviškų sprendimų mokesčių klausimais, atsižvelgdamas į institucinę sistemą, kurią norime išsaugoti;

Z. kadangi administracinis bendradarbiavimas apmokestinimo srityje turi būti priemonė, skirta asmenų ir įmonių kovai su mokestiniu sukčiavimu ir mokesčių slėpimu sustiprinti, gerinant komunikacijos kanalus ir veiksmingai keičiantis informacija;

AA. kadangi viena po kitos atliktos Direktyvos dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje peržiūros rodo, kad šis aspektas yra aktualus valstybėms narėms ir Europos politikos formuotojams, ir tai, kad Europos priemonės palaipsniui nuolat plėtojamos vadovaujantis glaudesnio bendradarbiavimo principais, o piliečiai suvokia Europos sprendimų pridėtinę vertę sprendžiant su apmokestinimu susijusius klausimus, visų pirma užkertant kelią mokesčių vengimui, slėpimui ir mokestiniam sukčiavimui;

AB. kadangi keitimasis informacija apie asmenų pajamas ir kapitalo prieaugį, ypač apie nekilnojamąjį turtą, yra sudėtingas dėl priedangos įmonių naudojimo;

AC. kadangi pagal dabartinę sistemą nėra automatiškai keičiamasi informacija apie bendrovių akcijų tikruosius savininkus;

AD. kadangi šeimos įmonėms dažnai priklauso didelis turtas užsienyje per tiesiogiai valdomas bendroves arba per uždarus investicinius subjektus ([14]); kadangi tokiose finansų įstaigose gali būti interesų konfliktų, o tai prisideda prie nepatikimo informacijos apie mokesčius teikimo; kadangi mažai apmokestinamose bendrovėse užsienyje laikomų asmenų nerealizuoto kapitalo prieaugiui nacionalinių mokesčių sistemos yra beveik netaikomos; kadangi abiem šiais atvejais turtingiems asmenims suteikiama galimybė kaupti turtą, kurio pagrindą sudaro mažai apmokestinamos pajamos, o vidurinioji klasė gali kaupti turtą tik iš visiškai apmokestinamų pajamų;

([14]) Galutinė ataskaita, Ecorys, „Monitoring the amount of wealth hidden by individuals in international financial centres and impact of recent internationally agreed standards on tax transparency on the fight against tax evasion“ („Asmenų turto, slepiamo tarptautiniuose finansiniuose centruose, dydžio ir neseniai tarptautiniu mastu priimtų mokesčių skaidrumo standartų poveikio kovai su mokesčių slėpimu stebėjimas“).

AE. kadangi gerai veikianti ir veiksminga keitimosi informacija sistema gali sumažinti spaudimą biudžetui visose valstybėse narėse;

Aprėptis ir informacijos teikimo reikalavimai

1. palankiai vertina tai, kad ES institucijos nuolat tobulino ir plėtė keitimosi informacija aprėptį siekdamos pažaboti mokestinį sukčiavimą, mokesčių slėpimą ir mokesčių vengimą, įskaitant naujausią pasiūlymą dėl DAB7 ir planus dėl DAB8; vis dėlto pažymi, kad nors DAB sistemos taikymo sritis nuolat didėjo, per mažai dėmesio skirta tiek duomenų kokybės, tiek ir išsamumo gerinimui;

2. pabrėžia, kad mokesčių administratorių keitimasis informacija labai pagerėjo tiek pasauliniu, tiek ES lygmenimis; primena, kad DAB2, DAB3, DAB4, DAB6 ir DAB7 yra tiesiogiai susijusios su EBPO lygmeniu atliekamu darbu; mano, kad pasauliniu mastu sutartos priemonės yra minimalus ES standartas;

3. pažymi, kad mokesčių administratoriai privalo geriau įgyvendinti ir taikyti taisykles, kad būtų galima sumažinti pajamų nedeklaravimo riziką, ir todėl ragina Komisiją užtikrinti geresnį taisyklių laikymąsi; vis dėlto pažymi, kad kai kurių rūšių pajamos ir turtas vis dar nepatenka į taikymo sritį, todėl kyla rizika, kad mokestinės prievolės bus apeinamos; ragina Komisiją įvertinti poreikį ir tinkamiausią būdą ir pateikti konkrečių pasiūlymų į automatinius informacijos mainus įtraukti šią nuosavybės informaciją, pajamų kategorijas ir nefinansinį turtą: a) nekilnojamojo turto ir bendrovių tikruosius savininkus; b) kapitalo prieaugį, susijusį su nekilnojamuoju turtu, ir kapitalo prieaugį, susijusį su finansiniu turtu, įskaitant prekybą valiutomis, visų pirma ieškant būdų, kaip geriau informuoti mokesčių administratorius, kad jie galėtų nustatyti realizuotą kapitalo prieaugį; c) su pasauga nesusijusių dividendų pajamas; d) nefinansinį turtą, pvz., grynuosius pinigus, meno kūrinius, auksą ar kitas vertybes, laikomas laisvuosiuose uostuose, muitinės sandėliuose ar seifuose; e) jachtų ir privačių lėktuvų nuosavybės teises; ir f) sąskaitas didesnėse tarpusavio skolinimo, sutelktinio finansavimo ir panašiose platformose;

4. pažymi, kad DAB1 veiksmingumą labai varžo tai, kad valstybės narės yra tik įpareigotos pranešti mažiausiai dvi pajamų kategorijas; atkreipia dėmesį į pakeitimą, kuriuo valstybės narės įpareigojamos keistis visa turima informacija ne mažiau kaip apie keturių kategorijų pajamas, susijusias su apmokestinamaisiais laikotarpiais nuo 2024 m.; ragina Komisiją atlikus poveikio vertinimą nustatyti, kad būtų privaloma pranešti apie visas į taikymo sritį patenkančias pajamų ir turto kategorijas; ragina valstybes nares sukurti veiksmingus ir prieinamus registrus keitimosi informacija tikslais; pažymi, kad tokios pastangos taip pat bus naudingos renkant mokesčius šalies viduje;

5. atkreipia dėmesį į tai, kad kyla sunkumų renkant informaciją apie e. pinigus ir (arba) kriptoturtą ir įtraukiant juos į automatinius informacijos mainus, nes šis turtas tvarkomas be tarpininkų; ragina sukurti išsamią informacijos apie e. pinigus ir kriptoturtą rinkimo sistemą;

6. pažymi, kad duomenis teikiančių finansų įstaigų (FĮ) ir sąskaitų rūšių, apie kurias turi būti pranešama pagal DAB2, apibrėžtis siejama su taisyklių apėjimo ir didesnės biurokratijos rizika; ragina Komisiją įvertinti poreikį ir prireikus pateikti pasiūlymą ataskaitų teikimo prievoles taikyti ir kitoms atitinkamoms finansų įstaigoms, sykiu vengiant papildomos biurokratijos, tačiau pakeisti sprendimą dėl privačių uždarų investicinių subjektų priskyrimo prie finansų įstaigų, persvarstyti apibrėžtį dėl neįtrauktų sąskaitų ir panaikinti ribas, taikomas jau esamoms subjektų sąskaitoms; primena, kad įdiegus tinkamas IT sistemas, taikant nulines išimtis ir nulines ribas galima sumažinti biurokratiją; ragina Komisiją įvertinti finansų įstaigų pareigą tais atvejais, kai nėra informacijos, apie kurią reikia pranešti, pateikti „nulinius“ pranešimus, siekiant sumažinti biurokratiją;

7. pažymi, kad DAB 3 esama tam tikrų aklųjų zonų ir ji gali turėti nenumatytą neigiamą poveikį, pvz., mokesčių administratoriai nesikeičia informacija apie išankstinius tarpvalstybinius sprendimus dėl mokesčių, jei jie yra pernelyg palankūs, arba jie taiko neoficialius susitarimus, kad išvengtų mainų, kaip matyti iš šešėlinės sprendimų dėl mokesčių praktikos, kuri buvo atskleista Liuksemburgo „informaciniuose laiškuose“; apgailestauja dėl to, kad didelės grynosios vertės turto turintiems asmenims taikomos lengvatinės sąlygos; todėl ragina išplėsti informacijos mainų pagal DAB 3 taikymo sritį įtraukiant neoficialius susitarimus, ne išankstinius (pavyzdžiui, po sandorio sudarytus susitarimus arba susitarimus, sudarytus užpildžius mokesčių deklaracijas) susitarimus dėl kainodaros tvarkos ir tarpvalstybinius sprendimus dėl mokesčių, fizinius asmenis ir sprendimus, kurie vis dar galioja, bet buvo priimti, iš dalies pakeisti arba atnaujinti iki 2012 m.; apgailestauja, kad iki šiol nebuvo atsižvelgta į ankstesnius Europos Parlamento raginimus šiuo klausimu; apgailestauja, kad pagal DAB 3 teikiama informacija nėra kokybiška ir kad valstybių narių mokesčių administratoriai kol kas ja plačiai nesinaudoja; pataria mokesčių administratoriams siųsti specialų pranešimą, kai bendrovė, kuriai taikomas sprendimas dėl mokesčių pagal DAB 3, apmokestinama pagal veiklos vietą;

8. apgailestauja, kad dvišaliai ir daugiašaliai susitarimai dėl išankstinės kainodaros tvarkos neįtraukti į informacijos mainus pagal DAB3, jei pagal susijusį tarptautinį susitarimą dėl mokesčių jų atskleisti neleidžiama; ragina valstybes nares iš naujo derėtis dėl galiojančių ir nepritarti jokiems būsimiems tarptautiniams susitarimams dėl mokesčių, pagal kuriuos neleidžiama atskleisti išankstinės kainodaros tvarkos;

9. apgailestauja, kad centriniame kataloge pateikiama informacijos apie tarpvalstybinius susitarimus dėl mokesčių ir išankstinės kainodaros tvarkos santrauka dažnai yra pernelyg trumpa, kad ją būtų galima naudoti neprašant papildomos informacijos; ragina Komisiją parengti gaires, ką mokesčių administratoriai turėtų įtraukti į santrauką: ji turėtų apimti visą susijusį tiesioginį ir netiesioginį poveikį mokesčiams, pvz., galiojančius mokesčių tarifus;

10. apgailestauja dėl Liuksemburge taikomos šešėlinės sprendimų dėl mokesčių praktikos, kaip matyti iš „LuxLetters“ atskleistos informacijos, dėl ko sudaromi neformalūs susitarimai ir apie juos nepranešama, kaip reikalaujama pagal DAB 3; primygtinai ragina Komisiją skubiai įvertinti, ar Liuksemburgas ir kitos valstybės narės, kuriose taikoma panaši praktika, pažeidžia DAB 3 reikalavimus, ir prireikus pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūras;

11. palankiai vertina tai, kad daug valstybių, įskaitant daugelį valstybių narių, skelbia nuasmenintą ir apibendrintą informaciją, gautą iš ataskaitų pagal šalis, kaip reikalaujama pagal DAB4 arba BEPS veiksmų plano 13 veiksmą; apgailestauja, kad kelios valstybės narės neskelbia šios informacijos tarptautinėse duomenų bazėse; ragina laikytis suderinto požiūrio šiuo klausimu ir primygtinai ragina Komisiją įtraukti šį reikalavimą į kitą DAB redakciją;

12. rekomenduoja persvarstyti tarptautinių įmonių, kurios turi keletą subjektų toje pačioje jurisdikcijoje, teikiamos informacijos apimtį, siekiant pagerinti informacijos kokybę ir išvengti pernelyg didelių reikalavimų laikymosi išlaidų;

13. pažymi, kad privalomos atskleisti informacijos pagal DAB6 teikimo nuoseklumą neigiamai veikia tai, kad pavienės valstybės narės skirtingai aiškina požymius; todėl ragina aiškiau suformuluoti A ir B kategorijų pagrindinės naudos kriterijaus požymius;

14. primena, kad DAB nuostatos taikomos visoms įmonėms, kurios privalo teikti ataskaitas; vis dėlto primena, kad tarptautinių įmonių ir MVĮ atitikties politika labai skiriasi, ir į tai turi būti atsižvelgta ateityje persvarstant DAB; todėl supranta, kad reikia mažinti MVĮ reikalavimų laikymosi išlaidas ir administracinę naštą;

15. primena, kad Europos administracinio bendradarbiavimo taisyklės nepakeičia nacionalinių taisyklių, o veikiau nustato minimalius keitimosi informacija ir bendradarbiavimo veiksmų standartus;

16. pripažįsta, kad siekiant pagerinti DAB tikslus, daugiausia dėmesio turi būti skiriama esamų įgyvendinimo ir stebėsenos spragų šalinimui, o ne naujų teisėkūros taisyklių kūrimui;

Išsamaus patikrinimo pareiga ir tikroji nuosavybė

17. pažymi, kad informacijos, kuria keičiamasi, kiekis yra didelis, tačiau jos kokybė nepakankama; palankiai vertina Europos Audito Rūmų (EAR) rekomendacijas; pažymi, kad bendros sąskaitos finansų įstaigoms kelia tam tikrų sunkumų; yra susirūpinęs dėl to, kad netiksli arba pasenusi informacija apie finansų įstaigų rezidavimo vietą mokesčių tikslais ir piktnaudžiavimas naudojantis keliomis rezidavimo vietomis gali lemti keitimosi informacija neveiksmingumą, kai ją privaloma teikti; apgailestauja dėl auksinės vizos ir pilietybės programos naudojimo siekiant apeiti keitimosi informacija reikalavimą ir pakartoja savo raginimą palaipsniui panaikinti visas tokias galiojančias sistemas; ragina Komisiją išplėsti pažeidimo nagrinėjimo procedūrą įtraukiant visas valstybes nares, taikančias auksinės vizos programą; ragina nustatyti griežtesnes vykdymo užtikrinimo procedūras valstybių narių lygmeniu ir sukurti nacionalines sankcijų sistemas, kurias jos taikytų už neteisingus ar neišsamius pranešimus ir kurios turėtų veiksmingą atgrasomąjį poveikį; ragina Komisiją įtraukti patikrinimus vietoje valstybėse narėse ir įvertinti jų stebėsenos sistemų veiksmingumą; ragina valstybes nares sukurti pagal DAB pateiktų duomenų kokybės ir išsamumo patikrų sistemą, reguliariai teikti grįžtamąją informaciją apie gautą informaciją, pranešti Komisijai apie intervencijų naudingumą siekiant pagerinti sprendimų priėmimą ateityje ir nustatyti procedūras, skirtas įpareigotiems pranešti subjektams patikrinti, atsižvelgiant į siunčiamų duomenų kokybę ir išsamumą; pripažįsta, kad informacija, kuria valstybės narės keičiasi per DAB ir pagrindines sistemas, yra konfidenciali;

18. atkreipia dėmesį į tai, kad nėra nustatyta jokių sankcijų finansų įstaigoms, kurios neteikia informacijos arba ją teikia klaidingą ar neteisingą, ir kad priemonės atskirose valstybėse narėse labai skiriasi; primena, kad pagal DAB2 25a straipsnį valstybės narės ataskaitas teikiantiems subjektams turėtų taikyti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas sankcijas; apgailestauja, kad Komisija nevertina sankcijų dydžio ar atgrasomojo poveikio kiekvienoje valstybėje narėje, taip pat kad ji nepateikė jokių palyginimo kriterijų ar gairių šiuo klausimu; ragina taikyti labiau suderintas ir veiksmingesnes sankcijas už reikalavimų nesilaikymą, kurios turėtų atgrasomąjį poveikį;

19. rekomenduoja įtraukti žymeklį, kuris rodytų bendrą skirtingų sąskaitų turėtojų nuosavybę, siekiant išvengti ataskaitų dubliavimo ir palengvinti tikslų sąskaitų likučių identifikavimą; be to, siūlo, kad subjektai galėtų registruoti kiekvieno sąskaitos turėtojo nuosavybės dalį ir pažymėti, kai sąskaita priklauso skirtingų jurisdikcijų savininkams;

20. pažymi, kad pagal DAB5 mokesčių institucijoms suteikiama prieiga prie informacijos apie tikruosius savininkus, kuri renkama pagal kovos su pinigų plovimu taisykles; pažymi, kad penktąja kovos su pinigų plovimu direktyva (AMLD5) išplėsta kovos su pinigų plovimu ir DAB sąveikos apimtis, o valstybės narės iki 2020 m. sausio 10 d. turėjo perkelti AMLD5 į nacionalinę teisę; taip pat pažymi, kad dėl šios priežasties DAB veiksmingumas labai priklauso nuo valstybių narių lygmeniu galiojančių kovos su pinigų plovimu direktyvų; atkreipia dėmesį į tai, kad DAB veiksmingumą mažina netinkamas šių direktyvų įgyvendinimas, veiksmingo vykdymo užtikrinimo stoka ir nepašalinti kovos su pinigų plovimu sistemos trūkumai, pavyzdžiui, i) tai, kad atskirų sąskaitų, laikomų per aktyvius nefinansinius subjektus, atveju tikroji nuosavybė nenustatoma, ii) trūksta informacijos apie nekilnojamojo turto ir gyvybės draudimo sutarčių tikruosius savininkus, iii) nėra tarpusavyje susijusių nacionalinių registrų, visų pirma nekilnojamojo turto registrų, kuriuose būtų nurodyti tikrieji savininkai, ir iv) nėra bendros tikrosios nuosavybės, išsamaus patikrinimo ir mokestinio nusikaltimo apibrėžties;

21. apgailestauja dėl esamos AMLD4 perkėlimo į nacionalinę teisę padėties visose valstybėse narėse ([15]), t. y. kad Komisija 2020 m. gruodžio mėn. pradėjo pažeidimo nagrinėjimo procedūras prieš 8 valstybes nares ir 2021 m. vasario mėn. prieš tris valstybes nares ([16]), pažymi, kad šių nuostatų perkėlimo į nacionalinę teisę terminas buvo 2017 m. birželio 27 d.; taip pat apgailestauja, kad dėl AMDL5 ([17]), kurios perkėlimo į nacionalinę teisę terminas buvo 2020 m. sausio 10 d., prieš 16 valstybių narių pradėtos pažeidimo nagrinėjimo procedūros ([18]);

22. susirūpinęs pažymi, kad FATF atliktas naujausias valstybių kovos su pinigų plovimu priemonių vertinimas parodė, jog 18 į vertinimą įtrauktų valstybių narių ([19]) rezultatai nebuvo geri pagal pagrindinius veiksmingumo rodiklius, pvz., reitinguojant pagal tinkamą kovos su pinigų plovimu priemonių taikymą, daugumos valstybių narių veiksmingumo lygis buvo įvertintas kaip „vidutinis“ arba „mažas“ ir tik Ispanijos veiksmingumo lygis buvo įvertintas kaip „didelis“, nors nė viena valstybė narė nepasiekė „aukšto“ veiksmingumo ([20]) lygio;

23. pastebi, kad siekiant nuslėpti galutinius tikruosius savininkus naudojamos vis sudėtingesnės struktūros ir tai trukdo veiksmingai įgyvendinti kovos su pinigų plovimu taisykles; taip pat atkreipia dėmesį į tyrimo „OpenLux“ atskleistus trūkumus; mano, kad nereikėtų nustatyti ribos, kurią pasiekus būtų privaloma pranešti apie tikruosius savininkus; pakartoja savo nuomonę, kad patikos fondų tikriesiems savininkams turėtų būti taikomas toks pat skaidrumo lygis, kaip ir bendrovėms, kurioms taikoma AMLD5, sykiu užtikrinant tinkamas apsaugos priemones;

([15]) 2020 m. lapkričio 25 d. informacija Žr. Europos Komisijos interneto svetainę Kovos su pinigų plovimu direktyvos IV (Ketvirtoji kovos su pinigų plovimu direktyva) perkėlimo į nacionalinę teisę padėtį adresuhttps://ec.europa.eu/info/publications/anti-money-laundering-directive-4-transposition-status_en.

([16]) 2020 m. gruodžio 22 d. informacija: Čekija, Danija, Estija, Airija, Italija, Liuksemburgas, Rumunija ir Slovakija (žr. Europos Komisijos interneto svetainę: https://ec.europa.eu/info/strategy/decision-making-process_en.) 2021 m. vasario mėn. prieš Vokietiją, Portugaliją ir Rumuniją buvo pradėtos dar trys pažeidimo nagrinėjimo procedūros https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/inf_21_441.

([17]) 2020 m. lapkričio 25 d. informacija. Žr. Europos Komisijos interneto svetainę Kovos su pinigų plovimu direktyvos V (Penktoji kovos su pinigų plovimu direktyva) perkėlimo į nacionalinę teisę padėtį adresu https://ec.europa.eu/info/publications/anti-money-laundering-directive-5-transposition-status_en

([18]) 2020 m. gruodžio 22 d. informacija: Austrija, Belgija, Čekija, Estija, Graikija, Vengrija, Airija, Italija, Kipras, Liuksemburgas, Nyderlandai, Portugalija, Rumunija, Slovakija, Slovėnija ir Ispanija. Žr. Europos Komisijos svetainę: https://ec.europa.eu/info/strategy/decision-making-process_en.

([19]) Airija, Austrija, Belgija, Čekija, Danija, Graikija, Italija, Ispanija, Kipras, Latvija, Lietuva, Malta, Portugalija, Slovakija, Slovėnija, Suomija, Švedija ir Vengrija.

([20]) Finansinių veiksmų darbo grupė, 4-asis reitingas, 2020 m. lapkričio mėn., Austrija, Belgija, Čekija, Danija, Kipras, Graikija, Vengrija, Airija, Italija, Ispanija, Latvija, Lietuva, Malta, Portugalija, Slovakija, Slovėnija, Suomija ir Švedija.

24. ragina Europos Komisiją laiku pateikti kovos su pinigų plovimu direktyvos ir DAB sąveikos vertinimą;

Teisiniai ir praktiniai uždaviniai

25. pažymi, kad Komisija stebi DAB teisės aktų perkėlimą į valstybių narių nacionalinę teisę; tačiau atkreipia dėmesį į tai, kad iki šiol ji nesiėmė tiesioginių ir efektyvių veiksmų, kad išspręstų nepakankamos valstybių narių siunčiamų duomenų kokybės problemą, taip pat nerengė vizitų į valstybes nares ir neužtikrino valstybių narių už DAB informacijos teikimo nuostatų pažeidimus skiriamų sankcijų veiksmingumo; ragina Komisiją aktyviau imtis veiklos šioje srityje ir tiesioginių bei efektyvių veiksmų siekiant spręsti valstybių narių siunčiamų duomenų kokybės trūkumo problemą, tobulinti gaires valstybėms narėms dėl DAB teisės aktų įgyvendinimo, atlikti rizikos analizę ir naudoti gautą mokesčių informaciją, taip pat pradėti pažeidimų nagrinėjimo procedūras, be kita ko, be kita ko, pasinaudojant Pasaulinio forumo ([21]) ir Finansinių veiksmų darbo grupės peržiūromis; ragina Europos Komisiją būsimose DAB sistemos peržiūrose pirmenybę teikti duomenų kokybės gerinimui;

26. susirūpinęs pažymi, kad 2019 m. Komisijos vertinime atkreiptas dėmesys į tai, kad valstybės narės, keisdamosi informacija, dažnai neviršija būtiniausių DAB reikalavimų, ir tai prisidėjo prie „cum-ex“ ir „cum-cum“ mokestinio sukčiavimo skandalo; ypač pažymi, kad valstybės narės nepakankamai bendradarbiavo naudodamosi atitinkamais mechanizmais, pvz., spontaniškais mainais, siekdamos įspėti kitas atitinkamas valstybes nares apie tokias sistemas; taip pat pažymi, kad tik kelios valstybės narės turi išsamią informaciją apie visas šešias DAB1 pajamų ir kapitalo kategorijas; pabrėžia, kad reikia veiksmingesnių, išsamesnių ir dažnesnių mainų;

27. susirūpinęs pažymi, kad Pasaulinis forumas neseniai įvertino bendro duomenų teikimo standarto ([22]), vadinamo DAB2, teisinį įgyvendinimą ES, ir pažymi, kad, remiantis Pasaulinio forumo tarpusavio vertinimu, ne visos valstybės narės visapusiškai laikosi reikalavimų; ragina Komisiją atidžiai stebėti valstybes nares ir pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūras, kol visos valstybės narės visapusiškai laikysis reikalavimų; laukia Pasaulinio forumo tarpusavio vertinimo dėl bendro duomenų teikimo standarto praktinio įgyvendinimo ir ragina Komisiją bei valstybes nares kruopščiai pasirengti šiam procesui;

28. apgailestauja, kad valstybės narės retai susieja siunčiamą informaciją su mokesčių mokėtojo gyvenamosios vietos šalies išduodamu MMIN; pažymi, kad tik Lietuva ir Airija turi priimančiosios šalies pripažintą mokesčių mokėtojo identifikacinį numerį (MMIN) ([23]); be to, pažymi, kad dalijimasis galiojančiais mokesčių mokėtojų identifikaciniais numeriais yra labai svarbus norint užtikrinti veiksmingus informacijos mainų procesus; pažymi, kad taip pat turėtų būti pranešama apie bendrovių MMIN, kad būtų dar lengviau suderinti su mokesčiais susijusią informaciją; primena, kad visomis priemonėmis, kuriomis siekiama palengvinti mokesčių mokėtojų tapatybės nustatymą, turi būti gerbiamos pagrindinės teisės, ypač teisė į privatumą ir duomenų apsaugą;

29. palankiai vertina DAB7 nustatytą reikalavimą į DAB1 ir DAB2 įtraukti gyvenamosios vietos valstybės narės MMIN siekiant pagerinti duomenų susiejimą ir identifikavimą visose valstybėse narėse, nes tinkamas mokesčių mokėtojų identifikavimas yra labai svarbus siekiant veiksmingo mokesčių administratorių keitimosi informacija; yra susirūpinęs dėl to, kad didelis informacijos kiekis nėra suderinamas su atitinkamais mokesčių mokėtojais ir nepakankamai panaudojamas, todėl atsiranda apmokestinimo trūkumų;

30. ragina Komisiją glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis sukurti mokesčių mokėtojų identifikacinių numerių patvirtinimo priemonę; pažymi, kad tokia patvirtinimo priemonė labai padidintų finansinių priemonių ataskaitų teikimo veiksmingumą ir atitinkamai sumažintų šių institucijų reikalavimų laikymosi išlaidas; ragina Komisiją, atlikus tinkamą analizę ir poveikio vertinimą, persvarstyti Europos MMIN sukūrimą; ragina valstybes nares užtikrinti sistemingesnę nesuderintų DAB1 ir DAB2 duomenų analizę ir nustatyti gautos informacijos sisteminės rizikos analizei skirtas procedūras;

31. pažymi, kad keitimasis informacija pagal prašymą dažnu atveju pasirodė esantis neišsamus ir reikėjo pateikti papildomų paaiškinimų; apgailestauja, kad keisdamosi informacija pagal prašymą institucijos nuo prašymo gavimo dienos dažnai užtrunka iki šešių mėnesių ar ilgiau, kol informacija pateikiama; apgailestaudamas pažymi, kad nėra nustatyta terminų, per kuriuos reikia pasikeisti informacija apie tolesnius veiksmus, todėl tai sudaro galimybių delsti dar labiau; ragina

([21]) Pasaulinis skaidrumo ir keitimosi informacija mokesčių tikslais forumas.
([22]) https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/175eeff4-en.pdf?expires=1614245801&id=id&accname=ocid194994&checksum=C36736F5E5628939095D507381D7D7C5
([23]) https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/662603/EPRS_STU(2021)662603_EN.pdf

Komisiją persvarstyti šią nuostatą, kad apsikeitimas informacija, įskaitant ir susijusius tolesnius prašymus, vyktų ne ilgiau kaip tris mėnesius; siūlo suteikti Komisijai įgaliojimus sistemingai vertinti trečiųjų valstybių bendradarbiavimo lygį; ragina Komisiją įvertinti požymius, rodančius, kad keitimasis informacija pagal prašymą su daugeliu trečiųjų valstybių, įskaitant Šveicariją, yra nepatenkinamas;

32. apgailestauja dėl to, kad Pasaulinio forumo atliktame tarpusavio vertinime dėl keitimosi informacija pagal prašymą viena valstybė narė – Malta – gavo bendrą įvertinimą „iš dalies atitinka“, kas reiškia, jog keitimosi informacija pagal prašymą standartas yra įgyvendintas tik iš dalies, o tai turi didelį praktinį poveikį ([24]); pažymi, kad 19 valstybių narių nevisiškai laikosi nuostatų dėl nuosavybės ir tapatybės informacijos ([25]); pažymi, kad šešios valstybės narės nevisiškai laikosi apskaitos informacijos reikalavimų ([26]); pažymi, kad penkios valstybės narės nevisiškai laikosi nuostatų dėl bankų informacijos ([27]); pažymi, kad septynios valstybės narės nevisiškai laikosi prieigos prie informacijos reikalavimų ([28]); pažymi, kad trys valstybės narės nevisiškai laikosi nuostatų dėl teisių ir apsaugos priemonių ([29]); pažymi, kad penkios valstybės narės nevisiškai laikosi nuostatų keitimosi informacija mechanizmų ([30]); pažymi, kad trys valstybės narės nevisiškai laikosi nuostatų dėl konfidencialumo ([31]); pažymi, kad trys valstybės narės nevisiškai laikosi nuostatų dėl teisių ir apsaugos priemonių ([32]); pažymi, kad devynios valstybės narės nevisiškai laikosi nuostatų dėl atsakymų kokybės ir teikimo laiku ([33]); pažymi, kad apibendrinant tik aštuoniose valstybėse narėse nenustatyta jokių esminių trūkumų ([34]); taip pat apgailestauja dėl to, kad 18-oje valstybių narių nustatyta reikšmingų trūkumų ([35]); labai apgailestauja dėl to, kad kai kurių valstybių narių vertinimas konkrečiais klausimais, pvz., nuosavybės ir tapatybės informacijos klausimais, yra žemas; ragina valstybes nares per kitą tarpusavio vertinimą pasiekti reikalavimus atitinkantį reitingą; pažymi, kad prasti valstybių narių rezultatai labai kenkia ES patikimumui tarptautiniu mastu kovojant su mokesčių slėpimu ir vengimu; tikisi, kad Komisija nedelsdama panaudos visas teisines ir neteisines priemones, siekdama užtikrinti, kad teisės aktai būtų tinkamai įgyvendinami; ragina Komisiją vykdyti pažeidimo nagrinėjimo procedūras, kol visos valstybės narės visapusiškai laikysis reikalavimų; todėl ragina valstybes nares visapusiškai įsipareigoti siekti DAB tikslų ir taikyti gerąją keitimosi informacija patirtį;

33. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą DAB7 patikslinti numatomo reikalingumo standartą, kuris turi būti taikomas keičiantis informacija pagal prašymą, ir ragina Komisiją parengti gaires, kuriomis būtų užtikrintas standartizuotas požiūris ir veiksmingesnis keitimosi informacija pagal prašymą nuostatų taikymas;

34. palankiai vertina tai, kad Komisija suteikė valstybėms narėms įvairių priemonių, skirtų informacijos mainams ir geriausiai praktikai plėtoti, taip pat kad teikiama IT parama, visų pirma pagal programą „Fiscalis 2020“; pabrėžia, kad reikia toliau skatinti keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais ir parengti informacijos, ypač susijusios su DAB3 ir DAB4, naudojimo gaires;

35. pažymi, jog tam, kad pagal DAB gautą informaciją būtų galima naudoti su mokesčiais nesusijusiais klausimais, reikia gauti išankstinį siunčiančiosios valstybės narės leidimą, kuris ne visada suteikiamas, net jei ta informacija galėtų būti naudinga didinant baudžiamųjų ir kitų tyrimų veiksmingumą, o prašymas paprastai teikiamas dėl pagrįstų priežasčių; primygtinai ragina užtikrinti, kad informaciją, kuria keičiamasi pagal DAB, visada būtų leidžiama naudoti kitais nei mokesčių tikslais, kai tai nedraudžiama pagal gaunančiosios valstybės narės teisės aktus teisėsaugos tikslais; atsižvelgdamas į tai, primygtinai ragina valstybes nares visapusiškai įsipareigoti laikytis aukštų pagrindinių teisių standartų piliečių, kaip mokesčių mokėtojų, atžvilgiu;

([24]) https://www.oecd-ilibrary.org/taxation/global-forum-on-transparency-and-exchange-of-information-for-tax-purposes-malta-2020-second-round_d92a4f90-en

([25]) Estija, Austrija, Vengrija, Belgija, Liuksemburgas, Bulgarija, Kroatija, Nyderlandai, Kipras, Lenkija, Čekija, Portugalija, Danija, Rumunija, Slovakija, Graikija, Vokietija, Malta ir Ispanija. Šaltinis: 25–34 išnašos: https://www.oecd-ilibrary.org/taxation/global-forum-on-transparency-and-exchange-of-information-for-tax-purposes-peer-reviews_2219469x?_ga=2.61374444.131706240.1621422687-1265388792.1602508229

([26]) Kroatija, Kipras, Graikija, Slovakija, Ispanija ir Malta.

([27]) Vengrija, Malta, Nyderlandai, Danija ir Slovakija.

([28]) Austrija, Vengrija, Belgija, Latvija, Čekija, Portugalija ir Slovakija.

([29]) Vengrija, Belgija ir Liuksemburgas.

([30]) Austrija, Latvija, Kipras, Čekija ir Portugalija.

([31]) Belgija, Latvija ir Vengrija.

([32]) Vengrija, Latvija ir Čekija.

([33]) Italija, Malta, Prancūzija, Liuksemburgas, Bulgarija, Portugalija, Rumunija, Graikija ir Vokietija.

([34]) Estija, Italija, Suomija, Lietuva, Prancūzija, Slovėnija, Švedija ir Airija.

([35]) https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/662603/EPRS_STU(2021)662603_EN.pdf

36. apgailestauja, kad Taryba susilpnino Komisijos pasiūlytus DAB7 pakeitimus, ypač susijusius su bendrais auditais ir grupiniais prašymais; ragina Tarybą persvarstyti savo dabartinę poziciją ir priimti Komisijos siūlomus pakeitimus; pažymi, kad grupinių prašymų yra labai nedaug, o 2017 m. tik penkios valstybės narės gavo vieną ar daugiau grupinių prašymų; ragina Komisiją parengti standartinę grupinio prašymo formą ir įtraukti ją į atitinkamą įgyvendinimo reglamentą ([36]); primena, kad norint užtikrinti, jog ši galimybė, taip pat vykdomi vienalaikiai patikrinimai, duotų rezultatų, mokesčių administratorių darbuotojams būtina surengti svarbiausius mokymus užsienio mokesčių teisės aktų, kalbų, specializacijos, tarpasmeninių įgūdžių srityse;

37. pripažįsta keitimosi geriausios praktikos pavyzdžiais ir nuolatinės Komisijos paramos nacionalinių mokesčių administratorių įgalinimo srityje pridėtinę vertę; pabrėžia ypatingą programos „Fiscalis 2020“ vaidmenį šioje srityje; vis dėlto primena, kad nacionalinėms mokesčių administracijoms reikia gerokai padidinti žmogiškuosius, finansinius ir infrastruktūros išteklius; todėl ragina valstybes nares įsipareigoti pakankamai investuoti į nacionalines mokesčių administracijas; laukia naujosios projekto „Fiscalis“ grupės išvadų dėl pažangiosios analizės naudojimo siekiant įvertinti duomenų kokybę bendroje sistemoje;

38. atkreipia dėmesį į EAR išvadas ([37]), kad galima nuveikti daugiau stebėsenos, duomenų kokybės užtikrinimo ir gautos informacijos naudojimo srityse, kad keitimasis mokesčių informacija būtų veiksmingesnis; ragina Komisiją ir valstybes nares ateityje rengiant DAB sistemą atsižvelgti į EAR išvadas;

Prieiga prie duomenų ir stebėsena

39. labai susirūpinęs pažymi, kad nėra pakankamai įrodymų įvertinti ataskaitų pagal DAB1 ir DAB2 nuostatas kokybei, nes tik kelios valstybės narės sistemingai atlieka duomenų, kuriais keičiamasi pagal DAB1 ir DAB2, kokybės patikras; reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad pateikiama nepakankamai informacijos, o ta informacija, kuri pateikiama, yra nepakankamai panaudojama; taip pat pažymi, kad per mažai stebimas sistemos veiksmingumas; apgailestauja dėl to, kad viešai prieinamų duomenų apie informacijos mainus pagal DAB nuostatas nepakanka, kad būtų galima tinkamai įvertinti keitimosi informacija raidą ir jo veiksmingumą;

40. pažymi, kad nėra bendros ES tvarkos sistemos veiksmingumui ir rezultatams stebėti, todėl didėja rizika, kad pateikti duomenys bus neišsamūs arba netikslūs; be to, pažymi, kad tik kelios valstybės narės yra nustačiusios ir taiko informacijos, kurią finansų įstaigos teikia pagal DAB2, audito procedūras;

41. apgailestauja, kad, anot Audito Rūmų, Komisija aktyviai nestebi šių teisės aktų įgyvendinimo, neteikia pakankamų gairių ir nematuoja sistemos rezultatų ir poveikio; yra labai susirūpinęs dėl to, kad tik viena iš penkių Audito Rūmų tikrintų valstybių narių atliko duomenų kokybės patikras, tačiau ir jos buvo atliekamos tik rankiniu būdu tikrinant ribotą duomenų imtį ir nebuvo vykdomos sistemingai;

42. atkreipia dėmesį į tai, kad susiejimo rodikliai rodo, jog didelis informacijos kiekis nėra panaudojamas, nes jie nesiejami su atitinkamais mokesčių mokėtojais, o valstybės narės neatlieka papildomų nesusietų duomenų patikrų; ragina Komisiją ir valstybes nares nustatyti bendrą sistemą DAB poveikiui ir sąnaudoms bei naudai įvertinti ir užtikrinti, kad keitimąsi informacija pagal DAB būtų galima visapusiškai patikrinti ir atsekti duomenų kilmę, į kiekvieną duomenų rinkinį įtraukiant kilmės identifikatorių; ragina Komisiją skelbti metinę valstybių narių gautos informacijos santrauką, paisant mokesčių mokėtojų teisių ir konfidencialumo; tačiau pažymi, kad tame pranešime turi būti pateikti apibendrinti ir išsamūs duomenys, kad Parlamentas galėtų vykdyti tinkamą demokratinę priežiūrą; pažymi, kad Komisijai perduota informacija neturėtų būti laikoma griežtai konfidencialia, jei jos negalima priskirti pavieniams mokesčių mokėtojams; pakartoja, kad Komisija turėtų teisę rengti ir skelbti ataskaitas bei dokumentus, naudodamasi informacija, kuria pasidalyta anonimiškai,

([36]) 2015 m. gruodžio 15 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/2378, kuriuo nustatomos išsamios tam tikrų Tarybos direktyvos 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje nuostatų įgyvendinimo taisyklės ir panaikinamas Įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1156/2012 (OL L 332, 2015 12 18, p. 19).

([37]) https://www.eca.europa.eu/en/Pages/DocItem.aspx?did=57680

kad būtų paisoma mokesčių mokėtojų teisės į konfidencialumą, ir laikantis Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 ([38]) dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais;

43. ragina Komisiją kasmet skelbti visų valstybių narių nuasmenintus ir apibendrintus ataskaitų pagal šalis statistinius duomenis; ragina valstybes nares perduoti gautas ataskaitas pagal šalis atitinkamoms Komisijos tarnyboms;

44. pabrėžia, kad 2019 m. Komisijos atliktas vertinimas parodė, jog būtina nuosekliai stebėti DAB sistemos veiksmingumą; ragina valstybes nares kasmet Komisijai teikti statistinius duomenis, informaciją apie papildomas mokestines pajamas ir visą kitą susijusią informaciją, kad būtų galima tinkamai įvertinti visų informacijos mainų veiksmingumą; reikalauja, kad keitimosi informacija pagal prašymą atveju pateikta informacija būtų suskirstyta pagal šalis, laikantis duomenų apsaugos taisyklių; ragina Komisiją toliau tinkamai stebėti ir vertinti keitimosi informacija veiksmingumą, todėl prašo iki 2023 m. sausio mėn. atlikti naują išsamų vertinimą;

45. pabrėžia, kad mokesčių administratoriai turėtų visapusiškai išnaudoti skaitmeninę pertvarką ir jos potencialą užtikrinti veiksmingesnį informacijos paskirstymą, taip pat sumažinti reikalavimų laikymosi išlaidas ir nereikalingą biurokratiją; pabrėžia, kad sykiu reikia atitinkamai didinti mokesčių administratoriams skiriamus finansinius, žmogiškuosius ir IT išteklius;

Derėjimas su kitomis nuostatomis

46. pripažįsta, kad DAB nuostatos iš esmės atitinka EBPO bendro duomenų teikimo standartus ir iš esmės atitinka JAV Užsienio sąskaitoms taikomų mokestinių prievolių vykdymo aktą (FATCA), nors kai kuriais reikšmingais aspektais nuo jo skiriasi;

47. apgailestauja, kad vykdant FATCA stokojama abipusiškumo; atkreipia dėmesį į tai, kad Jungtinės Valstijos tampa svarbia valstybe, ne JAV piliečių finansinių paslapčių saugotoja; atkreipia dėmesį į šias dvi pagrindines spragas: dalijamasi informacija tik apie JAV priklausantį turtą ir nesikeičiama informacija apie tikruosius savininkus; ragina Komisiją ir valstybes nares pradėti naujas derybas su Jungtinėmis Valstijomis EBPO, kad būtų užtikrintas visiškas abipusiškumas įgyvendinant bendrai sutartą ir sustiprintą bendro duomenų teikimo standarto sistemą; pabrėžia, kad tai leistų pasiekti didelės pažangos, sumažinti finansų įstaigų reikalavimų laikymosi išlaidas ir gerokai sumažinti biurokratinę naštą; ragina Komisiją ir valstybes nares pradėti derybas dėl JT mokesčių konvencijos;

48. apgailestauja dėl šalutinio poveikio, kurio FATCA tebeturi vadinamiesiems atsitiktiniams amerikiečiams; apgailestauja, kad iki šiol nerasta jokio ilgalaikio sprendimo Europos lygmeniu;

49. atkreipia dėmesį į galimus DAB sistemos ir reglamentų (ES) 2016/679 ([39]) ir (ES) 2018/1725 ([40]) prieštaravimus; pabrėžia, kad DAB nuostatose numatytu duomenų tvarkymu siekiama vienintelio tikslo – tarnauti bendrajam viešajam interesui mokesčių srityje valstybėse narėse, t. y. kovoti su mokestiniu sukčiavimu, mokesčių vengimu ir mokesčių slėpimu, apsaugoti mokestines pajamas ir skatinti sąžiningą apmokestinimą;

50. pritaria Tarybos raginimui Komisijai išnagrinėti, kokiu mastu būtų įmanoma toliau derinti priemonių, kuriomis mokesčių administratoriai gali naudotis pagal Tarybos direktyvą 2011/16/ES, taikymo sritį su konkrečiomis Tarybos reglamento (ES) Nr. 904/2010 ([41]) nuostatomis;

([38]) 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, 2001 5 31, p. 43).

([39]) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

([40]) 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

([41]) 2010 m. spalio 7 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 904/2010 dėl administracinio bendradarbiavimo ir kovos su sukčiavimu pridėtinės vertės mokesčio srityje (OL L 268, 2010 10 12, p. 1).

51. palankiai vertina susitarimus, panašius į Direktyvą 2014/107/ES dėl automatinių finansinių sąskaitų informacijos mainų su trečiosiomis šalimis, pavyzdžiui, Andora, Lichtenšteinu, Monaku, San Marinu ir Šveicarija; ragina įvertinti tokio susitarimo įgyvendinimą, todėl prašo atlikti vertinimą, atsižvelgiant į galiojantį bendro duomenų teikimo standarto susitarimą; taip pat ragina sudaryti panašius susitarimus dėl DAB 3, DAB 5, DAB 6 ir DAB 7;

Išvados

52. primygtinai ragina Komisiją kuo greičiau atlikti išsamią DAB sistemos peržiūrą, remiantis Parlamento pasiūlymais ir plataus masto viešomis konsultacijomis; primygtinai ragina Komisiją ir Tarybą šiuo klausimu keistis nuomonėmis su Parlamentu; apgailestauja, kad Taryba nuolat priima sprendimus, kuriais silpninami Komisijos pasiūlymai stiprinti DAB sistemą;

53. labai apgailestauja dėl to, kad visos valstybės narės, išskyrus Suomiją ir Švediją, atsisakė suteikti Parlamentui prieigą prie atitinkamų duomenų, kad jis galėtų įvertinti DAB nuostatų įgyvendinimą; apgailestauja dėl to, kad Komisija neleido Parlamentui susipažinti su atitinkamais jos turimais duomenimis; laikosi nuomonės, kad tokiu būdu Parlamentui iš esmės trukdoma vykdyti Komisijos politinės kontrolės funkciją, kuri įtvirtinta ES sutarties 14 straipsnyje ir 17 straipsnio 8 dalyje; pažymi, kad todėl šiame įgyvendinimo pranešime yra didelių trūkumų; ragina valstybes nares ir Komisiją nebeatsisakyti dalytis susijusiais dokumentais pagal tiesiogiai taikomą Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 ir ES sutarties 13 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą lojalaus bendradarbiavimo principą; ragina Parlamentą pasinaudoti visomis turimomis teisinėmis priemonėmis užtikrinant, kad jis gautų visus dokumentus, kurių reikia norint išsamiai įvertinti DAB įgyvendinimą;

54. supranta, kad DAB atliepia tarpvyriausybinį Europos integracijos aspektą, nes jis apima mokesčių klausimus; vis dėlto primena, kad mokesčių politika yra struktūrinė, siekiant strateginių ES tikslų, daugiausia susijusių su kova su pinigų plovimu, teroristų finansavimu, kova su mokestiniu sukčiavimu ir mokesčių slėpimu ir t. t.; apgailestauja dėl Tarybos pozicijos dėl nuoseklių DAB peržiūrų, grindžiamos nuolatiniu Komisijos pasiūlymų švelninimu ir Parlamento pozicijos nepaisymu; ragina Tarybą pakeisti savo požiūrį į Parlamentą mokesčių klausimais, o konkrečiai – dėl DAB peržiūrų; primygtinai ragina Tarybą leisti susipažinti su atitinkama informacija apie DAB įgyvendinimą, siekiant užtikrinti tinkamą demokratinę Parlamento priežiūrą;

55. supranta, kad DAB siekiama dvejopo poveikio: nustatyti sukčiavimo atvejus dalijantis informacija ir atgrasyti nuo jo, kad sukčiautojai būtų lengviau identifikuojami ir jiems nebūtų sudarytos sąlygos likti nenubaustiems; pripažįsta, kad tokį atgrasomąjį poveikį sunkiau įvertinti kiekybiškai, tačiau ragina Komisiją savo būsimuose vertinimuose toliau nagrinėti šį DAB aspektą;

o

o o

56. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.